

DUBLIN III VERORDENING

Inhoudsopgave

- A. Wat is de Dublinverordening precies?
- B. Welk land is volgens de Dublinverordening verantwoordelijk voor de afhandeling van een asielverzoek?
- C. Welke uitzonderingen zijn regels mogelijk?
- D. Termijnen voor overdracht
- E. Aantallen Dublinclienten in NL, aantallen overdrachten
- F. Waarom willen asielzoekers niet overgedragen worden?

A. Wat is de Dublinverordening precies?

De Dublinverordening (2013) legt vast welk land verantwoordelijk is voor het afhandelen van een asielaanvraag die wordt ingediend in de Europese Unie. Ook legt de Verordening vast hoe de overdrachtsprocedure moet verlopen en welke termijnen daarvoor gelden.

De Dublinverordening is een onderdeel van het Europese Asielbeleid. Andere onderdelen van dit beleid zijn bijvoorbeeld de Kwalificatierichtlijn (die bepaalt wie als vluchteling moet worden erkend), de Opvangrichtlijn (die vastlegt wanneer asielzoekers opvang moeten krijgen) en de Procedurerichtlijn (waarin de regels voor asielprocedures beschreven staan).

De Europese Unie beslist over eventuele wijzigingen van dit beleid. Het Europese asielbeleid, en zeker de Dublinverordening, is moeilijk te wijzigen vanwege de verschillende belangen van de Europese landen.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0604&from=DE>, 26.6.13, geldig sinds 2014.

B. Welk land is volgens de Dublinverordening verantwoordelijk voor de afhandeling van een asielverzoek?

- voor minderjarigen is het land waar een familielid woont wat voor hem/ haar kan zorgen verantwoordelijk, en anders het land waar het asielverzoek voor het eerst werd ingediend.
- voor volwassenen is allereerst verantwoordelijk het land waar een gezinslid als vluchteling is erkend of waar een gezinslid in een asielprocedure zit.
- anders is verantwoordelijk het land wat een verblijfsvergunning of visum heeft verleend.
- en als het bovenstaande niet van toepassing is, is het land verantwoordelijk waar de asielzoeker het eerst de EU is binnengekomen of waar hij eerder heeft verbleven.

Hoewel er dus voorrangregels zijn, blijkt in de praktijk dat de meeste asielzoekers verwezen worden naar het land waar hun vingerafdrukken werden geregistreerd. Dat is meestal het land waar ze de Europese Unie binnenkwamen.

C. Er zijn uitzonderingen op deze regels mogelijk.

In de Dublin-verordening staan deze twee uitzonderingen:

- Asielzoekers die afhankelijk zijn van een familielid wat legaal in een EU-land verblijft (of omgekeerd: een legaal verblijvend familielid is afhankelijk van die asielzoeker), dan moeten in dat EU-land hun asielverzoek indienen (artikel 16).
- Ook kan elk land besluiten om het asielverzoek toch zelf te behandelen (artikel 17)

Jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie en het Europees Hof van de Mensenrechten leidde ook tot de volgende uitzonderingen:

- Het Europees Hof voor de Mensenrechten besloot dat niet naar een land kan worden overgedragen als de leefomstandigheden voor asielzoekers daar onmenselijk zijn. Dat gold ten tijde van de uitspraak voor Griekenland (M.S.S. tegen België en Griekenland, ECLI:CE:ECHR:2011:0121, 21.1.11). Het kan volgens het Europees Hof van Justitie zelfs zo zijn dat

de leefomstandigheden voor statushouders onmenselijk zijn (Opinion of Advocate General in cases C-297/17, C-318/17, C-319/17 et C-438/17, ECLI:EU:C:2018:617, 25.7.18)

- Het Europese Hof heeft ook geoordeeld dat ziekte een reden kan zijn om niet over te dragen (C.K. tegen Slovenië, C-578/16, ECLI:EU:C:2017:127, 16.2.17)

D. Termijnen voor overdracht

De verantwoordelijkheid van een land voor het overnemen van het asielverzoek kan eindigen als de overdracht te lang duurt. Voorbeelden hiervan zijn:

- 6 mnd na inreis in de EU is het visumverlenende land niet meer verantwoordelijk
- 12 mnd na het afgeven van de vingerafdrukken in het land van eerste aankomst, is dat land niet meer verantwoordelijk, en wordt het land waar iemand 5 mnd of meer verbleef, verantwoordelijk.
- als de overdracht aan het eerstverantwoordelijke land niet is gelukt binnen 6 mnd nadat de beslissing definitief is geworden, is dat land niet meer verantwoordelijk. Die termijn wordt 18 mnd als de asielzoeker onderduikt

Na 3 mnd verblijf buiten de EU is het eerstverantwoordelijke land niet meer verantwoordelijk.

Dit is de reden dat Dublinclaimanten soms proberen om een tijdje onder de radar te leven, zodat de verantwoordelijkheid van het eerste land vervalst.

E. Aantallen Dublinclinten in NL, aantallen overdrachten

Het aantal eerste asielverzoeken, Dublin-beslissingen en Dublin-overdrachten in NL was als volgt¹:

	2015	2016	2017	2018	2019 ²	2020
1e asielverzoeken	44.970	20.945	18.210	14.970	18.190	13.673
Dublin-beslissingen	4.813 (10%)	9.238 (44%)	7.450 (41%)	6.000 ³ (40%) 8.619 ⁴ (57%)	7.310 (40%)	5.222 (38%)
Dublin-overdrachten	705 (15%)	2.131 (23%)	1.890 (25%)	1.849 (21%)	2.370 (26%)	1.648 (32%)
Italie-beslissingen	558	891	1.803	2.269	2.785	1.318
Italie-overdrachten	37 (7%)	45 (5%)	147 (16%)	187 (18%)	369 (13%)	73 (6%)
Spanje-beslissingen	211	151	241	411	451	419
Spanje-overdrachten	77 (36%)	30 (20%)	34 (14%)	93 (23%)	91	106
Bulg-beslissingen	92	87	48	46	36	33
Bulg-overdrachten	4 (4%)	7 (8%)	7 (15%)	3 (7%)	8 (22%)	2 (6%)
Zwits-beslissingen	83	223	276	428	403	246
Zwitserland-overdrachten	23 (28%)	45 (20%)	83 (30%)	94 (22%)	115 (29%)	87 (35%)

¹ Bron: Eurostat

² <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2020/01/22/kerncijfers-asiel-en-migratie-december-2019/2019-12+Persvoorlichting+Kerncijfers+Asiel++Migratie+2.0.pdf>, 22.1.20

³ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2019/02/07/kerncijfers-asiel-en-migratie-december-2018/2018-12+Persvoorlichting+EvK.pdf>

⁴ http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/aida_2018update_dublin.pdf

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat veel asielzoekers in Nederland afgewezen worden omdat een ander land verantwoordelijk is. Lang niet altijd lukt de overdracht. Een deel van de Dublinclaimanten wint alsnog de rechtszaak tegen de overdracht. Andere asielzoekers vertrekken uit de asielopvang voordat ze worden overgedragen.

F. Waarom willen asielzoekers niet overgedragen worden?

Het is niet verbazingwekkend dat asielzoekers zelf willen kiezen in welk land hun asielverzoek behandeld wordt. Immers, de leefomstandigheden, de wijze van beoordeling, de toelatingsquota, en de toekomstperspectieven van asielzoekers en vluchtelingen zijn sterk verschillend in verschillende EU-landen. Zo variëren bijvoorbeeld de percentages erkenningen in de landen van de Europese Unie voor Afghanen tussen 6% en 98%, voor Irakezen tussen 8% en 98%. en voor Syriërs tussen 27% en 100%.

Van de in totaal 1284 asielaanvragen van Eritreërs in 2018 in Nederland is ongeveer 70% (900 personen) afgewezen; bijna allemaal op grond van de Dublinverordening. Van de ongeveer 3.000 asielaanvragen van Syriërs in 2018 in Nederland zijn er ongeveer 1.000 afgewezen, ook grotendeels op grond van de Dublinverordening. Daarmee zijn 1.900 van de totaal 6.000 (bron: IND) of 8.620 (Bron: Eurostat) op grond van Dublinverordening afgewezen asielzoekers afkomstig uit Syrië of Eritrea. Als zij niet naar een ander land doorgestuurd zouden zijn, zouden zij bijna allemaal een status hebben gekregen in Nederland.

In 2019 vroegen 3.675 Syriërs asiel, daarvan werden er 918 afgewezen, grotendeels vanwege de Dublinverordening. Ook vroegen 1.254 Eritreërs asiel, daarvan werden er 589 afgewezen, grotendeels vanwege de Dublinverordening. Dat betekent dat in 2019 ongeveer 1.507 van de totaal 7.310 vanwege Dublin afgewezen asielzoekers afkomstig zijn uit onveilige herkomstlanden.

In 2020 vroegen 4.022 Syriërs asiel, daarvan werden er 563 afgewezen, grotendeels vanwege de Dublinverordening. Ook vroegen 368 Eritreërs asiel, daarvan werden er 154 afgewezen, grotendeels vanwege de Dublinverordening. Dat betekent dat in 2020 tenminste 717 van de totaal 5.222 vanwege Dublin afgewezen asielzoekers afkomstig zijn uit onveilige herkomstlanden.